

**schrijvers/
titels** **Homo's in de christelijke gemeente**

auteur GKv Amersfoort-Centrum
achtergrond GKv
bron
jaartal 2012/2013
thema Informatie- en praatstuk

Inleiding of samenvatting inhoud artikel

De kerkenraad van de GKv Amersfoort-Centrum publiceert dit informatie- en praatstuk met het oog op de bezinning in de gemeente. Het stuk bevat informatie over identiteit, Bijbelteksten en homoseksualiteit, opvattingen in orthodox christelijke kring over homoseksualiteit en homoseksuele relaties. Het stuk schetst ook wat de Bijbel laat zien over Gods tegemoetkomendheid en eindigt met een aantal overwegingen voor het gesprek binnen de christelijke gemeente.

Homo's in de christelijke gemeente

Een informatie- en praatstuk voor de gemeente

*U moet uzelf niet aanpassen aan deze wereld,
maar veranderen door uw gezindheid te vernieuwen (Romeinen 12 : 2.)*

*

*Wij bestaan in Gods geduld.
Hij kent onze broze kracht (naar Liedboek gez. 460).*

Vooraf

Vooropgesteld: de seksuele geaardheid is niet de mens zelf, maar wel een belangrijk aspect ervan. In het algemeen praat een mens niet met vele anderen over zijn seksuele beleving. Homo's kunnen zich gauw 'een probleem' voelen, als juist homoseksualiteit wel tot het publieke debat behoort. Het gaat over hen persoonlijk. Maar we kunnen er niet onderuit: het is een probleem, ook nog altijd in de maatschappij, en nog wel wat meer in de christelijke gemeente. Daarom is het heel zinvol dat een christelijke gemeente zich rekenschap geeft van de plaats van homo's in de kerk. Laten we er vooral voorzichtig mee omgaan, met de intentie niemand te kwetsen.

N.B.: In deze nota wordt de term 'homo' voor zowel homofiele mannen als lesbiennes gebruikt.

Voor de Christelijke Gereformeerde kerken, de Nederlands Gereformeerde kerken en de Gereformeerde kerken (vrijgemaakt) gebruiken we de afkortingen CGK, NGK en GKV.

Inhoud

Hoofdstuk 1 Christenhomo in de christelijke gemeente	xx
Hoofdstuk 2 Onze identiteit in Christus	xx
Hoofdstuk 3 Bijbel en homoseksualiteit	xx
Hoofdstuk 4 Hoe denkt men in orthodox-christelijke kring over homorelaties?	xx
Hoofdstuk 5 Enkele bijbelse gegevens over Gods tegemoetkomendheid	xx
Hoofdstuk 6 Samenvatting van de meningen	xx
Hoofdstuk 7 Overwegingen voor een gesprek in de christelijke gemeente	xx
Hoofdstuk 8 Bijlage: 'De kerk moet ook de homo's vasthouden'	xx

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Hoe kun je dit boekje lezen?

Het beste is om dit boekje helemaal te lezen. Om goed een mening te kunnen vormen heeft een mens nu eenmaal informatie nodig. Maar er zijn ook mensen die geen tijd hebben om alles te lezen. Voor hen een advies: lees in elk geval de hoofdstukken 3, 6, 7 en 8.

De commissie 'Over homoseksualiteit' van de GKV Amersfoort-Centrum:

Lute Bos

Jurn de Vries

Hans Werkman

Amersfoort, december 2012

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

1. Christen homo in de christelijke gemeente

Cijfers

Men neemt tegenwoordig aan dat de liefdesgevoelens van ongeveer 90% van de Nederlanders grotendeels gericht zijn op het andere geslacht. Volgens onderzoek in de eenentwintigste eeuw is 2 tot 5% van de mannen en 1 tot 2% van de vrouwen homoseksueel. Gemiddeld is dat 3% van de bevolking. Als we dit aanhouden, heeft de GKV (landelijk 120.000 leden) ongeveer 4000 leden die homo zijn of hun homogeaardheid bezig zijn te ontdekken. Ieder kan nu voor haar/zijn eigen gemeente het rekensommetje maken.

Er zijn homo's in de kerk die kiezen voor een coming out. Daar hebben ze recht op. Er zijn anderen die liever 'stille homo's' zijn omdat ze zich daarbij het veiligste voelen. Ook daar hebben ze recht op. Maar als er een groot verschil is tussen de uitkomst van het sommetje en het aantal homo's van wie (een deel van) de gemeente weet dat ze homo zijn, dan kan er wel eens iets mis zijn. Is het vermijden van een coming out gebaseerd op een vrijwillig besluit of (ook) op angst om als homo niet geaccepteerd of zelfs bestreden te worden?

Een tamelijk representatief onderzoek van dr. Ad de Bruijne in 2011 onder GKV-predikanten wijst uit dat slechts 1/2% van de gemeenteleden bij de predikanten bekend is als homo. Dat is veel minder dan de 3% homo's die de bevolking telt. Negeert of onderdrukt men in gereformeerde kring meer de eigen homogeaardheid? Uit dit onderzoek blijkt ook dat predikanten die tegen homoseksuele relaties zijn, vaker minder of geen homo's in hun gemeente kennen.

Nog enkele cijfers uit het onderzoek van De Bruijne:

80% van de predikanten in de GKV vindt dat homo's zich seksueel moeten onthouden, maar de helft van hen is niet sterk overtuigd van deze visie.

10% van de GKV-predikanten keurt seksueel gekleurde partnerrelaties van homo's goed, nog eens 10% weet niet of het goed of verkeerd is.

73% van de predikanten heeft ervaring met pastoraat aan homo's. Zij die daar geen ervaring mee hebben, zijn meer geneigd een homoseksuele partnerrelatie af te wijzen.

Van de homo's die bij de GKV-predikanten in beeld zijn, zijn er meer die wél een seksuele relatie hebben dan bewust niet.

Tussen 2007 en 2012 heeft 1/3 van alle homo's die bij de predikanten bekend waren zich aan hun gemeente onttrokken of overweegt dit te doen.

(Zie voor een uitvoerig verslag van dit onderzoek: Ad de Bruijne, 'Een peiling onder gereformeerde predikanten, in: Open en kwetsbaar, bl. 123-133.)

Koinotès

In de GKV bestaat 'Koinotès', een vereniging vooral van ouders van homo's. Ze streeft ernaar:

- 'dat de gemeente van Jezus Christus op de juiste wijze met de homofiele broeder/zuster weet om te gaan, zodat die zich geaccepteerd voelt' en
- 'dat de homofiele broeder/zuster zich zo binnen de gemeente van Jezus Christus opstelt, dat die hen als volwaardig lid aanvaardt'.

Uitgangspunten daarbij zijn:

- 'de homofiele broeder/zuster is volwaardig lid van de gemeente' en

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

- 'de Bijbel wijst homoseksueel gedrag aan als een kwaad'.

ContrariO

In 1990 werd binnen de GKV 'ContrariO' opgericht, gereformeerde vereniging voor homo's en lesbiennes. De vereniging telt nu ongeveer 230 leden. Enkele citaten uit haar website:

'ContrariO heeft ten doel het bijdragen aan een klimaat van wederzijdse erkenning binnen de gereformeerde kerken, waardoor homo's en lesbiennes zich welkom voelen. Een andere essentiële doelstelling van ContrariO is het bieden van een platformfunctie voor haar leden. Ook het vormen van een christelijk-ethisch bezinningskader ter bestudering en bewustwording van aspecten van het homo-zijn als christen is één van de centrale doelstellingen.'

'ContrariO zoekt aansluiting bij Gods Woord en bij elkaar als Zijn kinderen. De Bijbel is de Bron en norm voor het leven van christenen. Homoseksualiteit en geloof kunnen samengaan. Christenen, die Gods woord als bron en norm voor hun leven aanvaarden en daaruit willen leven, kunnen in de praktijk tot verschillende keuzes komen als het gaat om homoseksualiteit en hoe daarmee om te gaan.

Kerkelijke herkomst van de leden: GKV 38%, PKN 20%, CGK 12%, NGK 12%.

Uit een enquête in 2007 waaraan 115 leden meededen, bleek:

- 64% is jonger dan 35 jaar.
- 62% voelt zich in de kerk thuis, en 18% is van kerk veranderd.
- 96% is het oneens met de uitspraak 'je mag wel homo zijn, maar er niet naar doen'.
- 81% is het eens met de uitspraak 'je mag een homorelatie aangaan in liefde en trouw'.
- 4% verlangt naar een relatie in seksuele onthouding en 3% leeft celibatair.

RefoAnders

In reformatorische kring is de 'Stichting RefoAnders' opgericht. Haar website vermeldt:

'Stichting RefoAnders zet zich binnen de totale breedte van de reformatorische wereld in voor toenemende openheid ten aanzien van de vragen die zich voordoen rond het hebben van homo-gevoelens, waardoor deze beter bespreekbaar worden.

Hoofdgedachte: Stichting RefoAnders is van overtuiging dat het leven van een christen op alle terreinen, en dus ook op seksueel terrein, in harmonie behoort te zijn met Gods wil, zoals geopenbaard in Zijn Woord.

Subgedachten:

1. RefoAnders vindt dat het hebben van homo-gevoelens niet als een persoonlijke morele schuld ervaren hoeft te worden.
2. RefoAnders vindt dat er te eenzijdig gefocust wordt op de zonden op het terrein van de homoseksualiteit.
3. RefoAnders kan zich weliswaar inleven in de motieven die leiden tot de keuze voor een homoseksuele relatie, maar wijst op een hogere weg.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

4. RefoAnders onderschrijft de aan de Bijbel ontleende bezwaren tegen homoseksuele relaties.
5. RefoAnders erkent de waarde van liefdevolle vriendschappen.
6. RefoAnders staat sceptisch tegenover verandertherapieën.
7. RefoAnders roept op tot pastorale begeleiding vanuit de ruimte van Gods liefdevolle ontferming voor Zijn gebroken schepping.'

Waarom dit praatstuk?

1. Homo zijn was vijftig jaar geleden en eerder in de Nederlandse maatschappij uitermate zwaar, in het bijzonder in de kerk. In 1924 schreef de vooraanstaande gereformeerde predikant dr. J.C. de Moor, met een beroep op Efeze 5: 11-12, dat het zelfs schandelijk was hierover te spreken of te schrijven.

Begin eenentwintigste eeuw is de situatie in het algemeen sterk veranderd. Homo zijn wordt maatschappelijk vrij breed geaccepteerd. Opinieleiders en volksvertegenwoordigers die homo zijn, komen daar zo te zien gemakkelijk mee naar buiten. Het homohuwelijk is wettelijk vastgelegd. In vele PKN-kerken is de inzegening van een homohuwelijk mogelijk. Gay pride is behalve als uiting van gelijkberechtigdheid ook als vermakelijkheidsshow maatschappelijk tamelijk breed aanvaard.

Homo's in de kleine orthodoxe kerken hebben het daardoor moeilijker gekregen. Ook zij vragen om aandacht van hun kerkgenoten en kerkenraden. Juist een christelijke gemeente, die de bijbel normatief neemt, behoort open te staan voor homo's en behoort een veilige plaats voor hen te zijn. Steeds opnieuw doordenken van de problematiek die homo zijn met zich meebrengt behoort tot het taken van een kerk. Dat geldt zeker van een stadskerk, waar een 'homoscene' en 'de baan' onder handbereik zijn, maar ook van een plattelandskerk, want afstanden bestaan nauwelijks meer.

We ervaren daarbij steeds meer dat gedragsregels van een kerk vervreemdend kunnen werken. Velen leven in een spagaat: bepaald gedrag dat geaccepteerd is in 'de wereld', wordt in een orthodoxe kerk officieel afgewezen, maar steeds meer neigen kerkleden ertoe beslissingen te nemen vanuit het levensgevoel. Het positieve daarvan is dat het de kerk dwingt de regels opnieuw te toetsen. Zijn de achterliggende argumenten nog wel goed onder woorden gebracht en/of nog wel geldig? Dit is de eerste reden voor een bijdetijdse nota over homoseksualiteit.

2. De christelijke kerk in het algemeen heeft eeuwenlang een ongemakkelijke houding tegenover seksualiteit aangenomen, in het bijzonder ten aanzien van homo's en hun seksualiteit. In de kleine orthodoxe kerken kan de homo veelal nog steeds niet op voldoende begrip en inleving rekenen. Een grote enquête in 2009 van prof. Oomen onder orthodoxe kerkleden in Nederland gaf aan dat 67% van hen moeite heeft met het verschijnsel 'homoseksualiteit' op zich. Tweederde van de homo's in Gereformeerde Bondsgemeentes heeft deze gemeentes verlaten.

In de kerk kun je nog altijd ongenueanceerde en niet onderbouwde uitspraken horen, zoals: 'homo zijn, vooruit, zolang je maar niet praktiseert' en 'God noemt homo's toch een gruwel in Zijn ogen?' Homo's worden ook onder ons nog te veel vereenzelvigd met ontucht en uitpattingen. Hetero's worden toch ook niet bij voorbaat gezien in het licht van peepshows en seksclubs? Zo'n situatie vraagt om dieper doordenken over de homo en haar/zijn identiteit.

3. Als in een christelijke gemeente beleid gemaakt wordt over homo's en homoseksualiteit, dan moet dit samen met de ervaringsdeskundigen, de homo's zelf dus. Als dit niet gebeurt, dan kan een kerkenraad wel zeggen: 'Je hebt als homo een volwaardige plaats in de gemeente van Christus', maar zo'n bewering hangt dan in de lucht.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

2. Onze identiteit in Christus

(In dit hoofdstuk is vooral gebruik gemaakt van de nota's over homoseksualiteit van de GKV's van Amsterdam-Centrum, Zwolle-Noord en Groningen-Oost.)

In deze nota gaan we ervan uit dat ieder lid van de gemeente van Christus haar/zijn identiteit behoort te zoeken in Christus. In de gemeente vinden we onze identiteit niet in regels, geaardheid, etc. maar in onze Heer. Hetero's zijn geen aparte mensen met een apart normenpakket, homo's ook niet. Een pastoraal gesprek behoort niet uit te gaan van correctie, traditie, regels en normen, ook al zijn deze misschien op zich goed, maar zo'n gesprek moet allereerst gaan over de relatie met Christus. De boodschap van de Bijbel is niet: volg de regels en word perfect, maar: laat je door Jezus redden.

God heeft ons gemaakt naar zijn beeld. Echt mens word je daarom in zijn onmiddellijke betrokkenheid op jouw leven. Hier hoort ook bij dat God ons schiep naar zijn beeld, als mannen en vrouwen, met de gegeven aspecten dat iedere man één vrouw heeft en iedere vrouw één man en dat die vruchtbaar zouden zijn (Genesis 1 en 2).

Deze onmiddellijke verbondenheid met God is verbroken door de zonde. Zo zijn we onze werkelijke identiteit en ons echte mens-zijn kwijtgeraakt. Dit heeft op allerlei gebied gevolgen voor de hele mensheid. Onder andere in de seksuele identiteit. Het is een probleem voor hetero's, homo's, biseksuelen, asexuelen. Het geeft voor alle christenen moeite om hun leven echt in Jezus terug te (willen en kunnen) vinden en ontvangen. Kruisdragen is een moeilijk proces, maar vooral is het een weg naar vrijheid en rust. Maar het is oneerlijk en gevaarlijk om op deze weg veel meer te vragen en te verwachten van homo's dan van hetero's.

In onze seculiere maatschappij staat het zoeken van persoonlijk geluk op aarde centraal. Het beleven van relaties en het genieten van seks spelen daarin een grote rol. Ook voor christenen is dat belangrijk, maar ze richten zich op iets hogers en streven naar een evenwicht in Christus. Enerzijds krijgen aardse liefde en seksualiteit en het aardse huwelijk een hoge waardering in de Bijbel (Hooglied). Anderzijds relativiseert Jezus het huwelijk, het is slechts een tijdelijke, aardse relatievorm (Lucas 20:35). We behoren niet op te gaan in aardse relaties, in verdriet, in blijdschap, in bezit, want Christus komt terug en zal een nieuwe aarde scheppen (1 Kor. 7:29-31). Genieten mag en moet op deze aarde, maar het zal voor een christen (homo of hetero of wie dan ook) altijd gedeeltelijk genieten zijn, in de verwachting van het Koninkrijk Gods, waarin God alles in allen zal zijn.

Als kind van God bezit je meer dan één identiteit. Je bent dat gave kind van God zoals Hij je schiep in Adam. Tegelijk ben je die zondaar die de gevolgen van de gebrokenheid tot in je genen met je meedraagt. En ook tegelijk ben je mens in Christus. In Hem ontvang je een nieuw leven.

Deze identiteiten kun je niet even simpel uit elkaar halen. In homoseksuele gevoelens bijvoorbeeld is tegelijk Gods goede schepping aanwezig en de afwijkende gerichtheid van na de zondeval. In homoseksuele gevoelens merk je je vermogen om lief te hebben, te geven, te verlangen, te genieten, intimiteit te ervaren, en schoonheid te waarderen. Ook als homo mag je tegen al die stukjes goede schepping van God 'ja' zeggen. Maar tegen een bepaalde verkeerde gerichtheid ervan zul je ook wel eens nee moeten zeggen.

Zonder Christus leidt dit tot een onmogelijke spagaat. Klamp je daarom als homo niet vast aan een deel van je identiteit. Ontvang een homoseksuele identiteit uit Christus' hand terug met een nieuwe betekenis. Wat een pijnlijk gevolg van de zonde was, wordt in het perspectief van het komende koninkrijk ook een gave.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Op de route naar het koninkrijk mogen we groeien. Dat vraagt van ons allen een nieuwe houding waarin ook zelfbeheersing en onthouding hun plek krijgen.

3. Bijbel en homoseksualiteit

Eeuwenlang is er voor het specifieke aspect van de identiteit van de homo geen plaats geweest in (orthodoxe) kerken. De homo moest zichzelf noodgedwongen camoufleren. De laatste decennia is dit gelukkig veranderd. Homo's die durfden, kregen hun coming out in de kerk. Organisaties van christenhomo's als ContrariO en RefoAnders ontstonden. Het gevolg was dat we konden leren homo's beter te begrijpen en beter met hen om te gaan. Maar we zijn er nog lang niet.

Al eeuwenlang wordt een reeks Bijbelteksten gebruikt om christenhomo's te definiëren en hun geaardheid en/of hun gedrag te veroordelen. Het is noodzakelijk deze Bijbelteksten opnieuw te bekijken en het gebruik ervan te herijken. We willen immers geen slachtoffer worden van verkeerd of eenzijdig bewijs vanuit de Bijbel.

a. Jezus bekrachtigt in Matt. 19:4-6 de man/vrouw-relatie zoals die door God werd ingesteld (Genesis 1: 27 en 28, Genesis 2:24). 'God schiep de mens als zijn evenbeeld, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen.' 'Een man hecht zich aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt.' Gods bedoeling is blijkaar: een monogaam en heteroseksueel huwelijk. Gods Zoon zegt daar in Matt. 19 ja tegen.

In de periode van het paradijs gaat het niet over verschijnselen als polygamie, echtscheiding, homorelaties. Die zijn kennelijk ontstaan nadat en doordat de zonde in de wereld kwam, ze vloeien voort uit een gebroken situatie. Maar deze situaties bestaan wel, ook onder Bijbelgetrouwe christenen. De grote vraag in dit verband is: hoe kunnen christenen in zulke situaties zo dicht mogelijk bij God blijven?

b. Genesis 19: 4-11. Sodom, een geschiedenis over perversiteit. Het is beledigend om dit verhaal in stelling te brengen tegen homo's die Christus willen volgen.

c. Leviticus 18:22 en 20:13. 'Je mag niet het bed delen met een man zoals met een vrouw – dat is gruwelijk.' Dit verbod staat in een lange rij van verboden perversiteiten: als man gemeenschap willen hebben met je moeder, met een andere vrouw van je vader, met je zuster, met je kleindochter, met je getrouwde tante, met je getrouwde schoonzuster, met je vrouw als ze ongesteld is, je kind aan een afgod willen offeren, gemeenschap willen hebben met een andere man of met een dier. De normale, niet-perverse homo herkent zich hier niet in (aldus Adrian Verbree, ND 28.10.2006).

d. Deuteronomium 23:18. 'Geen enkele Israëlitische jongen mag als schandknaap bij de tempel zitten.' Dit heeft betrekking op perverse tempelprostitutie en niet op homo's die Christus willen volgen.

e. Rechters 19:22-26. Dit lijkt op het verhaal over het perverse Sodom.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

f. Romeinen 1:26 en 27. Het gaat hier over afgodendienaars, kwaadsprekers, hebzuchtigen, onrechtvaardigen. Zij worden door God gestraft met uitlevering aan 'onterende verlangens', namelijk: 'De vrouwen hebben de natuurlijke omgang verruild voor de tegennatuurlijke en ook de mannen hebben de natuurlijke omgang met vrouwen losgelaten en zijn in hartstocht voor elkaar ontbrand.' Pervers homoseksueel gedrag komt hier ter sprake als straf, als gevolg van een keuze van hetero's tegen een christelijk leven. 'Het is begrijpelijk dat christenhomo's zich niet herkennen in het beeld dat Paulus in Romeinen 1 schetst.' (ds. H.J. Messelink)

(Zie ook de visie van dr. Maarten van Loon aan het slot van in Hst. 4.)

g. 1 Korintiërs 6:9. Schandknappen en knapenschenders hebben geen deel aan het Koninkrijk van God. Er zijn uitleggers die dit betrekken op de passieve en actieve rol van het mannelijke homoseksuele verkeer.

h. 1 Timoteüs 1:9-10. De 'knapenschenders' staan in het rijtje van excessieve zondaars: moordenaars, ontuchtplegers, leugenaars, meinedigen. Het gaat niet over mensen die Christus willen volgen, maar over 'wie zich aan wet en gezag niet stoort'.

Uit de teksten b t/m h blijkt duidelijk dat de bijbel de beschreven homoseksuele praxis veroordeelt. Daarover zijn voor- en tegenstanders van een homorelatie in liefde en trouw het met elkaar eens. Moeilijker vast te stellen is of we deze teksten ook in stelling kunnen brengen tegen het homo zijn op zich, of tegen een homorelatie in liefde en trouw van christenen in de christelijke gemeente.

'In de bijbel komen wij niet de homofiel tegen zoals we die wel in de gemeente ontmoeten. Nergens wordt gesproken over mannen en vrouwen die vanaf hun geboorte of door scheefgroei verliefd worden op iemand van hetzelfde geslacht. In de bijbel wordt ook op geen enkele plaats gesproken over een liefdesrelatie tussen twee mannen of twee vrouwen.' (Nota Homoseksualiteit GKV Zwolle-Noord, 2009)

De theologen zijn het er niet over eens of dit buiten het gezichtsveld van de Bijbelschrijvers lag. De Bijbel zegt er in elk geval niets over.

Er zijn Bijbelgetrouwe exegeten die de teksten b t/m h wel in stelling brengen tegen homorelaties van oprechte christenen. We kunnen op z'n minst concluderen dat de opvattingen over deze Bijbelteksten in orthodoxe kring niet eensluidend zijn, en dat het dus moeilijk blijkt te zijn er conclusies uit te trekken en leefregels aan te ontleen voor christenhomo's.

In wezen blijft alleen tekst a over, maar die zegt veel, omdat Jezus zelf deze tekst letterlijk voor zijn rekening neemt in Matt. 19: God schiep de mens mannelijk en vrouwelijk, de man en de vrouw worden door hem aan elkaar verbonden, en zij worden samen één lichaam. Deze 'scheppingsorde', die aan alles voorafgaat, doet ons concluderen dat de gerichtheid man/man en vrouw/vrouw afwijkend is, zoals er na de zondeval zoveel dingen zijn gaan afwijken, terwijl ze wel in de christelijke gemeente voorkomen.

De grote vraag is: hóe leven we ermee? Daarover bestaat in orthodox-christelijke kring geen eenstemmigheid en ook in de gereformeerd-vrijgemaakte kerken verschillen de oplossingen van elkaar. Dat kan dus: met dezelfde bijbel tot verschillende conclusies en regels komen. Het moet ons tot voorzichtigheid stemmen bij het vaststellen van zulke regels.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

4. Hoe denkt men in orthodox-christelijke kring over homorelaties?

Een overzicht van meningen en visies: 1992-2012.

Dit is een lang hoofdstuk. Wij hoeven zelf het wiel niet uit te vinden, en daarom is het nodig te weten hoe de (verschillende) visies op homoseksualiteit zich de laatste jaren in 'onze kring' ontwikkeld hebben. We onderscheiden een reeks deelproblemen die uit ons onderwerp voortvloeien, maar die wel vaak in elkaar overvloeien. Bij ieder deelprobleem geven we in chronologische volgorde een samenvatting van de gedachtevorming in de orthodoxe kerken en van orthodoxe christenen in de afgelopen twintig jaar, zoals die te vinden zijn in boek en blad en op internet. Het overzicht is niet volledig, maar geeft volgens ons wel een goede doorsnee.

Het begint in 1992 met een artikel van de Amsterdamse predikanten Klaas van de Geest en Henno Smit (GKV) in het Nederlands Dagblad, waarin zij nieuwe impulsen gaven aan het gesprek over homoseksualiteit en kerk. Het is als bijlage toegevoegd in hoofdstuk 8. Het is goed om nu eerst dit te lezen en daarna verder te gaan met dit hoofdstuk 4.

a. Schepping en homorelatie

Ds. H.J. Messelink (GKV), 2005:

'De Bijbel verbindt heel duidelijk de seksuele gemeenschap aan de levenslange band tussen één man en één vrouw.' (Geref. kerkblad 28.5.2005)

GKV Amsterdam-C, 2009:

Homoseksuele geaardheid is niet zo door God bedoeld en zo geschapen. Maar is het dan goed of fout? Dat kun je niet zo zeggen. Homoseksualiteit is een gevolg van de gebrokenheid van de schepping. En dus een van de dingen waar we als mensen doorheen moeten en mee moeten leven, totdat Jezus terugkomt.

De bijbel laat volgens ons zien dat homofilie, homoseksualiteit en homorelaties niet Gods bedoeling zijn. Dit neemt echter niet weg dat er in onze gebroken werkelijkheid wel heel wezenlijk homo's en lesbiennes zijn met een echt andere seksuele oriëntatie. In onze pastorale omgang zijn we echter niet allereerst gericht op 'goed' (gecorrigeerd) gedrag of te genezen gender (indien dit mogelijk is), maar op vruchtbare relatie, met elkaar en met God, door Jezus, in de verwachting dat dit op de één of andere manier verandering zal geven.

b. Wat bedoelen we eigenlijk met 'seksualiteit'?

Ds. Bas Luiten (GKV), 1997:

'Als homo's in seksuele onthouding leven, dan verloochenen zij zichzelf, om Christus te volgen (Mat. 16:24). Maar hun liefdegevoel als zodanig mag niet als aanstootgevend beschouwd worden. Daarom mogen er wel liefdesbetuigingen tussen christenhomo's zijn: naast elkaar zitten in de kerk, hand in hand lopen, een zoen.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Moet een homo altijd een eenpersoons huishouden hebben? De gedachte alleen al maakt mensen depressief.'

'Zou het niet mogelijk zijn, wanneer homofielen tot de overtuiging gekomen zijn dat zij om Gods wil afzien van een seksuele relatie, dat zij in dat kader komen tot een vorm van samenwonen?' (De Reformatie 26.4, 3.5 en 10.5.1997)

GKV Amsterdam-ZW, 2008:

Het is van belang dat we oog houden voor de breedte van seksualiteit; de daad van seksuele gemeenschap is niet meer dan een onderdeel van een veel ruimer veld van intimiteit; het is zinnig seksualiteit te benaderen als een taal waarin met daden liefde en betrokkenheid wordt uitgedrukt. 'De bijbel heeft ruimte voor allerlei relaties tussen mensen van hetzelfde geslacht, maar wijst de imitatie van de relatie tussen man en vrouw duidelijk af. Net zoals het de kunst is voor man en vrouw in een huwelijk om echt een relatie tussen man en vrouw vorm te geven, is het de kunst voor mannen en mannen en vrouwen en vrouwen om echt zo'n relatie vorm te geven, ook in de lichamelijke aspecten daarvan.'

GKV Zwolle-Noord, 2009:

Het blijft overigens een lastig punt in hoeverre je nu onderscheid kunt maken tussen homofilie en homoseksualiteit, waarmee vooral in het verleden onder ons wel werd gewerkt. Want hoe zit het dan met je verlangens, je gevoelens, je blik, je woorden, een hand, een streling, je mannelijke/vrouwelijke karaktereigenschappen die zich tot in je manier van praten en bewegingen kunnen uiten? Mag ik er zijn, zoals ik ben? Het zijn grote vragen, die zich niet met een simpele onderscheiding laten oplossen.

c. Celibatair leven

Ds. H.J. Messelink (GKV), 2005:

'We steunen homofiele broeders en zusters die de keuze maken om zonder relatie en in onthouding te leven.' (Geref. kerkblad 28.5.2005)

Dr. Ad de Bruijne (GKV), 2005:

Christenhomo's hebben misschien wel een speciale priesterlijke roeping in een samenleving vol homoseksualiteit als symptoom van de vervreemding van God. Zij mogen van binnenuit doen wat Paulus in Romeinen 1 alleen nog maar van buitenaf kon: duidelijk maken dat God juist aan zo'n cultuur en zo'n samenleving de bevrijdende kracht van het evangelie gunt.

De keuze van een homo om celibatair te leven is in zekere zin een keuze tegen zichzelf. Dat kan je niet opleggen, dat moet groeien, vanuit de relatie met Christus. (Reformatie 18.6.2005)

GKV Zwolle-Noord, 2009:

Voor homo's en gescheiden hetero's is de aanbevolen route die van de onthouding van een zgn.vaste all-in-relatie.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

GKV Amsterdam ZW, 2008:

Homofiele broeders en zusters die uit overtuiging afzien van een seksuele relaties verdienen steun.

Wolter Rose, bij ContrariO, 7.11.2009

De navolging van Christus houdt voor ons homo's in: kruisdragen, dus geen relatie aangaan.

d. Homorelatie in liefde en trouw met belofte van seksuele onthouding

Ds. H.J. Messelink (GKV), 2005:

'Gemeenteleden die kiezen voor een homofiele vriendschapsrelatie kunnen we begripvol tegemoet treden. In de beleving daarvan hebben ze een eigen verantwoordelijkheid.'

'Wanneer gemeenteleden kiezen voor de volledige homoseksuele gemeenschap, kunnen we van die keuze geen positieve beoordeling geven zonder ons van het onderwijs van de Schrift los te maken.'

'We kunnen in de gemeente met elkaar een speelveld voor een homofiele relatie bepalen met vier hoeken: geen seksuele gemeenschap, geen samenlevingscontract, geen kerkelijke bevestiging, een vriendschapsrelatie met een eigen verantwoordelijkheid.' (GK 28.5.2005)

GKV Groningen-Oost, 2005:

Gesteld wordt soms dat de bijbel niet spreekt over de moderne praktijk van een homoseksuele relatie in liefde en trouw; met dat argument pleiten sommigen voor het aanvaarden of minstens dulden van zulke relaties, als bescherming tegen het verzeild raken in losbandigheid of als remedie tegen volledig psychisch instorten. We kunnen deze benadering niet als uitgangspunt van ons beleid nemen.

Van hieruit komt de vraag op: welke ruimte kan er in de kerk zijn voor mensen die zich tot elkaars sekse aangetrokken voelen om samen één huishouding te voeren om elkaar in het dagelijkse en het geestelijke leven tot steun te zijn, zonder dat hun samenwonen ook seksueel gestempeld is? Wij menen dat dit niet pertinent kan worden afgewezen. Tegelijk raden we homoseksuele broeders en zusters hierin een grote zorgvuldigheid en voorzichtigheid aan. We vragen ook van hen zich in alles te gedragen als aanbeveling voor het evangelie.

Dr. Ad de Bruijne (GKV), 2005:

De kerk zou een vriendschap tussen twee homo's met belofte van onthouding moeten dragen, maar niet bij voorbaat de mogelijkheid daartoe aanreiken. Als het geval zich voordoet moet een homostel een publieke gelofte van onthouding afleggen. Verder mag de kerk niet gaan. Als de kerk een homorelatie inclusief seksualiteit aanvaardt, dan kiest ze voor een situatie van permanent zondigen. (De Reformatie, 18.6.2005)

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Generale Synode GKV Zwolle-Zuid, 2008

In 2008 deed de generale synode van de GKV een uitspraak over een zaak. Omdat dit de enige landelijke uitspraak binnen de GKV is over homoseksualiteit en omdat er discussie kwam over de reikwijdte ervan, volgt hier een samenvatting van de voorgeschiedenis, de uitspraak en de discussie.

Voorgeschiedenis

De GKV Almelo deed in 2000 n.a.v. een specifiek geval een uitspraak over samenwonen van homo's: 'dit kan niet pertinent worden afgewezen. Tegelijk raden we homofiele broeders en zusters hierin een grote voorzichtigheid aan.' De samenwonenden moesten wel een belofte van seksuele onthouding afleggen.

Dit plaatselijke beleidsbesluit over één bepaald geval leidde tot een bezwaarschrift vanuit de gemeente. Het gevolg was dat er regionale, provinciale en landelijke uitspraken kwamen.

De classis Enschede (2005) sprak uit: Het samenwonen van homofiele broeders en zusters die op elkaar verliefd zijn, moet niet slechts afgeraden, maar afgewezen worden, met behoud van pastorale ruimte in concrete gevallen.

De particuliere synode Overijssel (2005) verwierp het classisbesluit, stelde zich achter Almelo ('nadrukkelijk afraden'), maar liet dit beleid uitsluitend voor rekening van Almelo. De classis Enschede legde zich hierbij neer.

GS-uitspraak

De Generale Synode Zwolle-Zuid (2008) sprak uit dat de kerkenraad van Almelo 'samenwonen van homofiele broeders en zusters die een affectieve relatie met elkaar hebben onder de belofte van uitsluiting van seksuele omgang' niet slechts nadrukkelijk dient af te raden, maar af te wijzen. Het behoort tot de 'pastorale ruimte' van de kerkenraad om te beoordelen of deze afwijzing wel of niet gepaard moet gaan met de kerkelijke tucht. Gronden:

- De GS wil ernstig waarschuwen voor onderschatting van de zuigkracht van de verleiding en voor overschatting van de eigen weerbaarheid tegen die verleiding.
- De kerk heeft altijd principieel bezwaar gehad tegen ongehuwd samenwonen van een man en een vrouw die verliefd op elkaar zijn, niet alleen om het seksuele aspect, maar ook om het publieke effect.

Reacties op deze GS-uitspraak

- Enkele GS-leden (ND 26.6.2008) vinden: dit is geen algemene uitspraak, het gaat om één specifiek geval Almelo. Andere reacties: dit is een algemene, bindende uitspraak.
- Erik Bolks (voorz. Contrario): Het besluit geeft de suggestie af dat het algemeen bindend is.
- De sites www.synodezwollezuid.nl en www.eenheidinwaarheid.nl reageren kritisch: de GS laat volgens hen in het geval-Almelo 'expliciet ruimte om tuchtoefening achterwege te laten'.
- Simone Kennedy (ND juni 2008): Alle in één huis samenwonende vrienden van hetzelfde geslacht komen nu onder verdenking.
- G. Krebs (ND juni 2008): Een homostel dat in onthouding wil samenwonen, wordt genegeerd en niet begrepen.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

- Ds. David de Jong (GKV Den Ham): Vooropgesteld: 'Homo's moeten bereid zijn te luisteren naar de stem van hun Heer, ook als hij dingen zegt die pijn doen.'

'Ik merk nu al dat homoseksuele broeders of zusters als een berg tegen een gesprek met een ambtsdrager opzien, omdat ze in de krant gelezen hebben dat er binnen de GKV toch geen plaats voor hen is. De synode had de kerken meer gediend door hun een kader aan te reiken waarbinnen ze hun eigen beleid kunnen ontwikkelen. Ik sluit niet uit dat er binnen zo'n kader door plaatselijke kerken verschillende posities ingenomen kunnen worden.'

Het celibaat is voor homo's het christelijke ideaal. Maar er zal ook ruimte moeten zijn voor hen die (nog) niet in staat zijn aan dit ideaal te voldoen. (Geref. Kerkblad 20.9.en 4.10.2008)

- Herman van Wijngaarden (Geref. Bond): 'Als we geloven dat het fout is wanneer twee mannen seks met elkaar hebben, waarom zou het dan ook fout moeten zijn als ze elkaar knap vinden, van elkaar houden, vriendschap met elkaar sluiten?' 'Als homo's geen seks met elkaar mogen hebben, mogen ze dan helemaal niks met elkaar? Is dan uitgesloten dat zij komen tot een vorm van samenwonen?' (ND 17.4.2009)

e. Homorelatie in liefde en trouw

Ds. Klaas van de Geest en ds. Henno Smit (GKV), 1992:

Vele homo's die de kerk hebben verlaten omdat ze niet in hun aard geaccepteerd zijn, nemen geregeld een duik in de door en door verrotte homoscene van bijv. Amsterdam. Wanneer zij binnen de veilige muren van de kerk hadden kunnen blijven, zou hun geloof niet zo op de proef gesteld worden. Is daarom de vraag hier niet gewettigd, of voor sommige homo's een relatie een alternatief is, dat veiligheid en bescherming kan bieden?' (ND 13.2.1992, zie bijlage in Hoofdstuk 8)

Ds. Jt. Janssen (GKV), 1995:

'Ik meen dat de Here in de Bijbel een homoseksuele relatie afkeurt. Maar de gemeente zou in bepaalde gevallen een homoseksuele relatie moeten kunnen verdragen, zoals ze een onwettige echtscheiding in bepaalde gevallen verdraagt.' (ND 9.10.1995)

Dr. J. Hoek (PKN, Geref. Bonder), 1997

Er mag sprake zijn van vriendschap en warmte tussen homofielen, maar dit mag niet leiden tot een voluit seksuele relatie. Homoseksuele relaties zijn zondig. Hoek baseert dit niet op Bijbelteksten waar homoseksualiteit verboden wordt, maar op de instelling door God van het huwelijk tussen man en vrouw. Wel wijst hij erop dat het OT minder moeilijk doet over polygamie dan over homoseksualiteit.

Ds. A.J. Zoutendijk (PKN, Geref. Bonder), 1997

Reactie op Hoek: het standpunt van Hoek is niet zonder gevaar. Voor je het weet laat je iemand ontvlammen om hem of haar vervolgens van begeerte te laten branden. 'Een homorelatie is niet Gods oorspronkelijke bedoeling. Maar wie van ons leeft er wel helemaal naar Gods bedoeling? Genade schiept ook praktische ruimte waarin wij ons betrekkelijke leven kunnen leiden, hetero of homo. Dit gaat niet zonder vuile handen. Of je zo alle zondige wensen en behoeften van mensen kunt goedpraten? Dat is een vraag die ik mij ook

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

voortdurend stel. Maar bedenk wel, voor homoseksualiteit kies je niet. Dat zit zo verknoopt met wie je ten diepste bent.' (ND 23.1.1997)

Ds. Jan Mudde (NGK), 1998:

Een kerkelijke gemeenschap moet uiterst voorzichtig zijn om van homofielen koste wat kost te verlangen in onthouding te leven. Als de weg van genezing serieus verkend is, maar onbegaanbaar is gebleken, zijn kerkelijke maatregelen tegen samenwonende homofielen ongepast.

Mudde redeneert vanuit 'de aan de voet van het kruis geopenbaarde grondwoorden', zoals gerechtigheid, liefde en trouw. 'Het menselijke verlangen naar iemand om daarmee je hele leven te delen is een van de meest basale en gerechtvaardigde menselijke verlangens.'

'De Here God is in zijn barmhartigheid een God die de zwakke en machteloze mens, zelfs de zondige mens, soms tegemoet komt. Meer dan eens blijkt uit de Bijbel dat de Here de mens niet overvraagt.' 'Het woord tegemoetkomendheid houdt Gods scheppingsbedoeling hoog. Tegelijk voorkomt het, dat mensen kapot aan elkaar of zichzelf gaan.' (Uit: Je weg vinden)

Ds. Wim Dekker (PKN, Geref. Bond), 2003

'Mijn pleidooi om een homoseksuele relatie in liefde en trouw niet uit te sluiten, heeft juist te maken met mijn overtuiging, dat we tegen de stroom in moeten roeien, namelijk tegen de stroom van het "alles moet kunnen". Te veel homoseksuelen dreigen om te komen in de chaos. Daar zijn wij mede schuldig aan, wanneer wij geen begaanbare wegen wijzen. Er zijn volgens mij twee begaanbare wegen: het celibaat of een duurzame relatie in liefde en trouw. Andere wegen leiden tot de chaos.

Hoe men seksueel met elkaar leeft in een relatie van liefde en trouw, moet aan ieders geweten worden overgelaten. Zo'n relatie is in elk geval veel meer dan seksualiteit.' (ND 15.9.2003)

Ds. H. de Jong (NGK), 2004:

Homoseksualiteit is een afwijking, een homorelatie is een mogelijke prothese. 'Ik zie juist in zulk samenleven een dam opgeworpen tegen de ontucht, die de homoseksuele mens meer dan normaal bedreigt.' 'Ik heb diep respect voor homo's die geen relatie willen. Minder geduldig ben ik met mensen die dat voor anderen uitmaken.' Hij citeert Rom. 14:10 en 4: 'Wat oordeelt gij uw broeder? Of hij staat of valt, gaat zijn Heer aan.' (Opbouw 19.3.2004)

NGK Zwolle, NGK Wageningen, 2005:

We dringen bij homo's aan op seksuele onthouding. Maar er moet ruimte en een veilige plek in de gemeente zijn ook voor die homo's voor wie de weg van seksuele onthouding 'menselijkerwijs onbegaanbaar' is en 'die ervan overtuigd zijn dat zij voor Gods aangezicht een monogame relatie in liefde en trouw kunnen aangaan en onderhouden'. Ze worden opgeroepen tot 'blijvend Schriftonderzoek en zelfonderzoek'.

De mensen van deze categorie kunnen geen kerkelijk ambt vervullen en hun relatie wordt niet kerkelijk ingezegend. Maar ze worden ook niet afgehouden van het Avondmaal.

Ds. Klaas van de Geest (GKV) (2005):

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Homo's hebben vaak een diep beschadigde geestelijke staat. Er zijn voor een homo verschillende wegen, afhankelijk van de situatie. Het zou mooi zijn als we dat samen als kerken gaan dragen. Er moet steun zijn voor wie in onthouding wil leven. 'Bij anderen die uiteindelijk toch een relatie aangingen, drong ik aan op een belofte van trouw. Het zou mooi zijn als de gemeente daar ook omheen zou kunnen staan.' 'Weer iemand anders, die uit nood zichzelf prostitueerde en zichzelf te vies vond om lid van de kerk te blijven, adviseerde ik de prostitutie af te zweren en een vaste vriend te zoeken.' (ND 5.9. en 8.9.2005)

Dr. A. van der Dussen (NGK), 2005:

'De keuze voor het celibaat verdient serieuze overweging van alle christen-homo's en christen-lesbiennes.' Als iemand daar geen kans toe ziet en radeloos in een identiteitscrisis terechtkomt, dan moet je als kerk terughoudend zijn in het oordelen over de keuze voor een vaste homoseksuele relatie. Er is onderscheid tussen een norm stellen en geduld oefenen wanneer die norm niet gehaald wordt. Van der Dussen trekt een parallel met polygamie. 'Dat werd ten tijde van het Oude Testament gedoogd. Wel duidelijk met het perspectief dat God het zo niet bedoeld had. Laten we dat ook doen bij homoseksualiteit. (Opbouw 7.10.2005)

GKV Amsterdam-ZW, 2008:

'Niet elke homofiele relatie is zonder meer in strijd met het onderwijs van de Heilige Schrift. Vanuit het gegeven dat het niet goed is wanneer een man of een vrouw alleen is en dat de mens is aangelegd op een relatie, kunnen we gemeenteleden die kiezen voor een homofiele samenlevingsrelatie, open en liefdevol tegemoet treden. Binnen een dergelijke relatie kunnen zij geborgenheid vinden, ook in de vorm van een zekere mate van lichamelijke intimiteit. In de beleving daarvan hebben zij hun eigen verantwoordelijkheid. Een homofiele relatie is geen huwelijk. Tegelijk is er wel sprake van rechten en plichten en hebben twee mensen die zo'n relatie aangaan wel de verantwoordelijkheid en de zorg voor elkaar.'

GKV Zwolle-Noord, 2009:

Homofilie is een van de vele gevolgen van de gebrokenheid die de zondeval bracht in het leven van ons allemaal. En als mensen in eigen verantwoordelijkheid kiezen voor een homoseksuele relatie die min of meer afgeleid is van de man-vrouw-relatie, is dat zonde in de meest letterlijke betekenis; dan mis je namelijk Gods doel met het leven. De geslachtsorganen van het mannelijke en vrouwelijke lichaam onderstrepen de bedoeling van de Schepper.

Hoewel je dus kunt zeggen dat het niet aangaan van een relatie een 'gave' is in relatie tot God, de gemeente en de wereld, het blijft wel een gave. Het is niet ieder gegeven. Er zijn er voor wie deze gave niet te dragen was of is of blijft. De een ontvangt 'genezing'. Bij een ander zit het in de genen. Weer een ander is psychisch te zwak, te beschadigd. Een vierde blijkt geestelijk te zwak om alleen te blijven; hij valt voortdurend terug door troost te zoeken in losse seksuele contacten.

Verder: niet ieder kent ten volle Christus en de sterkte van zijn kracht. Er is ongeloof, maar ook kleingeloof, gebroken geloof. Er zijn er die daarom in geloof kiezen voor een relatie, dankbaar omdat die relatie als dam blijkt te werken tegen de afgod van de ontucht.

De koninklijke weg (onthouding) blijkt niet voor ieder begaanbaar of houdbaar. Voor sommige homo's kan dat leiden tot onoplosbare problemen. Soms komen zij na veel gesprekken en gebed toch tot de keuze voor vriendschap en samenwonen. Al eerder is opgemerkt dat deze keuze ook een bescherming kan zijn tegen een veel groter kwaad. Maar ook en juist dan geldt dat zij de gemeenschap der heiligen nodig hebben. Dat ze aanvaard en gesteund worden. Voor hen zal het in hun situatie moeilijk zijn zich tegelijk zondaar en rechtvaardig te weten. Maar geldt dat niet voor allen? Laat de gemeente van Christus een herberg zijn in een gebroken wereld, als tussenstation naar de volmaaktheid.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

GKV Amsterdam-C, 2009:

Voor een homo die op integere wijze openstaat voor Gods wil kan dat betekenen dat hij/zij de dappere keuze maakt om af te zien van een relatie. Maar we kunnen ons ook voorstellen dat in individuele gevallen aannemelijk gemaakt kan worden dat voor iemand een relatie op dat moment wel de beste keuze is, en dat dan God toch nog steeds op de eerste plaats staat.

f. Homoseksualiteit en gemeente

Ds. Klaas van de Geest en ds. Henno Smit, 1992:

'Nergens opent de Bijbel de mogelijkheid tot een homoseksuele relatie.' 'Wij geloven niet dat nood wet breekt. Maar wel zijn wij zo diep overtuigd van de nood van zovele homo's en lesbiennes, dat wij geloven dat de kerk naar háár aard ook hen moet vasthouden. Dat doet de kerk niet, als wij in de gemeente niet de juiste balans vinden tussen spreken en luisteren, tussen correctie en lankmoedigheid, tussen voorleven en meeleven'. (ND 1992)

GKV Zwolle-Noord, 2009:

'En de kerk van Christus...? Ondersteunt die de homofiel, of ervaart hij of zij afkeuring, veroordeling, beschadiging, afwijzing? In plaats van steun, vergeving, vriendschap, troost, bemoediging, aanvaarding, liefde, gebed, een christelijke gemeenschap. In hoeverre dragen wij daadwerkelijk elkaars lasten, zo leeft u de wet van Christus na (Gal.6:2)? Het mag duidelijk zijn dat een radicale keuze van de een ook een radicale houding van de ander vraagt. Het een bestaat principieel niet zonder het ander. Als een lid lijdt, lijden alle leden mee. Samen met alle heiligen, dat is de stijl van Gods koninkrijk. Als de kerk dat alles niet opbrengt, wat valt dan de homoseksueel te verwijten?'

Het is eerlijk om je af te vragen: hoe radicaal zijn wij in andere zaken waarover de Schrift duidelijk is, waarbij je kunt denken aan roddelen, 'zwart' werken, materialisme, kerkelijk meeleven, TV- en internetgebruik, seksuele zonden in het hart, waarbij Christus geen onderscheid maakt tussen gedachte en daad. Het wordt al snel schijnheilig om extra te focussen op bepaalde zonden – nota bene van mensen die meestal in grote nood verkeren – en intussen andere zonden (die vaak veel gemakkelijker na te laten zijn!) te minimaliseren.

Het zou enerzijds schadelijk zijn als de kerk de boodschap van Jezus in Matt. 19 gaat verdoezelen of verzachten. Het zou anderzijds even verkeerd zijn deze boodschap vooral aan homo's voor te houden en er niet allemaal (opnieuw) uit te leven. Met de maat waarmee wij onze homo's meten, zal God ons meten (uitspraak van Ad de Bruijne).

g. Afhouding van het Avondmaal

GKV Amsterdam-ZW, 2008:

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Kerkelijke tucht behoort het niveau te hebben van christelijk/onchristelijk, gelovig/goddeloos (H.Cat. zondag 30/31). In de kerk gaan we af op het geheel van iemands leven en stellen we centraal de vraag of dat verbonden is met Jezus Christus; tekortkomingen of zonden horen vanuit dat geheel benaderd te worden. Het enkele feit van het hebben van een relatie met iemand van hetzelfde geslacht kan dan ook geen reden zijn voor afhouding van het Avondmaal, daarvoor is tenminste nodig dat iemand zich in het geheel van zijn of haar leven niet meer als christen laat herkennen.

GKV Zwolle-Noord, 2009:

Het Avondmaal is de maaltijd van vrede, verzoening, redding en liefde. Iedereen die Jezus Christus aanvaardt als zijn/haar redder en van harte wil volgen in leer en leven is welkom. Hier zijn we allemaal, hetero's en homo's, welkom. Aan deze maaltijd moeten alleen geweerd worden die God verlaten, en Jezus niet willen volgen. Maar zij moeten ook na liefdevol vermaan uit de gemeente gezet worden. Maar iedereen die de weg naar Jezus wil gaan is welkom.

Ad de Bruijne, 2012:

Omdat ook in het christelijk leven vaak gekozen moet worden tussen twee kwaden, moet een kerkenraad zeer terughoudend zijn met tucht rond homo's die seksueel samenleven. Er is grote kans dat tucht averechts op hen werkt. Bovendien mag homoseksualiteit geen overmaat aan aandacht krijgen in de tucht, terwijl andere zonden onbesproken blijven (Open en kwetsbaar).

Algemeen: Ad de Bruijne (red.), Open en kwetsbaar

Op 20 januari 2012 belegde de Theologische Universiteit Kampen (Broederweg) een drukbezocht dagcongres over homoseksualiteit. De lezingen en enkele nabeschouwingen verschenen in het boek Open en kwetsbaar. Christelijk debat over homoseksualiteit, onder redactie van prof. dr. Ad. de Bruijne. Het bevat een stand van zaken anno 2012 in orthodox-christelijke kring. Hieronder vatten we de hoofdzaken van dit boek kort samen.

Dr. Ad de Bruijne, hoogleraar theologie, stelt vast dat de homoseksuele geaardheid tegenwoordig in orthodoxe kring aanvaard wordt, maar dat er verschillend gedacht wordt over de praktijk. Hij signaleert vier meningen, vier benaderingen:

1. Afwijzing van homoseksuele handelingen omdat de Bijbel deze veroordeelt.
2. Aanvaarding van vriendschap in liefde en trouw, mits zonder seksualiteit.
3. Aanvaarding van een ook seksuele relatie in liefde en trouw. De bijbelse veroordeling betreft alleen perverse uitwassen van homoseksualiteit. Een vaste relatie is voor de homo dan te verkiezen boven vastlopen in eenzaamheid en wanhoop en/of in de homoscene verzeild raken.
4. Aanvaarding van een homoseksuele relatie zonder reserves.

Mening 1, het zogeheten 'klassieke standpunt', is vooral verdedigd door prof.dr. J. Douma (GKV) in zijn boekje Homofilie (1973). Hij heeft sterk bijgedragen aan de bespreekbaarheid van homoseksualiteit in de orthodox-christelijke kerken. Uit het onderzoek van Ad de Bruijne blijkt dat dit 'klassieke standpunt' door

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

80% van de GKV-predikanten gehanteerd wordt, maar de helft van hen is van deze visie niet sterk overtuigd. Er is weinig vrijmoedigheid meer om mening 1 hoog te houden via kerkelijke tucht. In de gemeente en ook binnen kerkenraden groeit het aantal aanhangers van mening 2 en mening 3. Mening 4 is die van een kleine minderheid, in het boek vertegenwoordigd door de psychiater prof. dr. Gerrit Glas (GKV). Hij noemt homoseksualiteit 'een bestaanswijze waarbij het lichamelijke volstrekt verweven is met het psychische'.

Ad de Bruijne stelt voorop dat het ene grote criterium in ons leven Christus zelf is. Homoseksuele gemeenschap kan hij niet zien als een door God geschapen mogelijkheid, wel als een uiting van de gebrokenheid van het leven sinds de zondeval. Daarom kan hij homoseksuele gemeenschap niet bij voorbaat als compromis aanvaarden. Echter: perfectionisme en idealisme zijn dwalingen, ook in hun toepassing op homoseksualiteit. Compromissen horen bij het karakter van het christelijk leven. Het is in de pastorale praktijk mogelijk om tijdelijk te berusten in een homoseksuele relatie. Soms moet er, zoals vaak in het leven, gekozen worden tussen twee kwaden.

De Bruijne beschouwt de moderne homoseksuele identiteit vanaf de negentiende eeuw als iets nieuws, voor homo's iets onontkoombars, verankerd in hun identiteit. Ook erkent hij het grote belang voor mensen van intieme tweerelaties, om hun eenzaamheid op te heffen. Christen-homo's die erin slagen alleen te blijven, ziet hij als voorlopers op de weg van het koninkrijk Gods. Maar in onze samenleving valt dat niet mee. Hij denkt dus ook aan een compromis-achtige tussenoplossing, een intieme partnerrelatie tussen homo's, die ondanks alle strijd en grensvragen niet seksueel bedoeld is.

Dr. Maarten van Loon, GKV-predikant, behandelt Romeinen 1:26 en 27, de spil van mening 1, omdat Paulus daar verwijst naar de scheppingsinstelling (mannelijk/vrouwelijk) en dan homoseksualiteit 'tegennatuurlijk' noemt. Van Loon is er echter niet zo van overtuigd dat Paulus hier een algemene veroordeling van homoseksualiteit bedoelt, omdat het hier niet gaat over relaties in liefde en trouw. Hij spoort aan tot verdere theologische studie.

Dr. Ad van der Dussen, NGK-predikant, betoogt dat homoseksualiteit niet overeenkomt met Gods scheppingsbedoeling, maar dat het in de huidige westerse wereld meestal onmogelijk is om een leven zonder relatie en in seksuele onthouding vol te houden. Hij verdedigt mening 3 en ziet zich gesteund door Luther die in een bepaald geval bigamie toestond. Mensen zijn feilbaar, ook in hun meningsvorming, en behoren er daarom voor open te staan dat ook de ander gelijk zou kunnen hebben.

Dr. Peter van de Kamp, theologiedocent (GKV), vindt dat een homo zijn levensverhaal vrijuit moet kunnen vertellen in de christelijke gemeente, binnen een pastoraat dat 'terreurvrij' is, waarin de pastor met de ander op weg is. In zo'n pastoraat is de identiteit van een mens (homo of hetero) niet primair seksueel gekleurd, maar een identiteit in Christus.

Dr. Wolter Rose, theologiedocent (GKV), heeft als homo gekozen voor het celibaat. Hij zegt: aanvaard je homo-zijn, maar vind daarin niet je eerste identiteit, 'begin met vechten voor vreugde in God'. Hij is van mening dat de uitspraken van Paulus over homoseksualiteit in Romeinen 1 wel degelijk iets te zeggen hebben voor homoseksualiteit die tegenwoordig in liefde en trouw ervaren wordt. Het gesprek over Romeinen 1 moet heropend worden.

Conclusie van Ad de Bruijne na het congres: 'Eén gezamenlijke christelijke stijl van omgang met homoseksualiteit kwam niet merkbaar dichterbij.' 'Inhoudelijk openbaarden zich enkele diepgaande verschillen van benadering, ook tussen leden van dezelfde of verwante kerken.' Wel werd min of meer een 'reserverdoelstelling' gehaald: 'dat wij ook met een mogelijk blijvend verschil van inzicht in een gezamenlijke christelijke stijl zouden moeten leren omgaan.' Voortgaand gesprek en onderzoek is nodig om samen verder

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

te komen.

5. Enkele Bijbelse gegevens over Gods tegemoetkomendheid

Tussen alle meningen en visies (hoofdstuk 4) komen ook opmerkingen voor over Gods tegemoetkomendheid. Uit de Bijbel blijkt dat God in moeilijke praktische zaken de gelovige mens tegemoet kan komen. Misschien moet je dat 'noodmaatregelen' noemen. God doet dit enerzijds om de hardheid van het menselijke hart, anderzijds omdat hij een barmhartig God is die onze draagkracht kent. We willen binnen het onderwerp van deze brochure, in navolging van anderen, ook nadenken over deze tegemoetkomendheid van God.

In de artikelen uit 'onze kring' komt een aantal voorbeelden uit de Bijbel voor. Misschien is niet ieder voorbeeld op zich even sterk, maar samen kunnen ze toch een mogelijkheid aangeven.

1. Echtscheiding is verboden. Toch accepteert God in bepaalde gevallen een scheidingsbrief (Deut. 24:4) en hij geeft daar regels voor. Jezus wijst de reden van deze beregeling aan: 'omdat u harteloos en koppig bent' (Matt.19:8).
2. De Israëlieten wilden een koning (2 Samuel 8:5-9). God vindt dat niet goed, maar hij stemt toch toe en noemt de koning zelfs zijn gezalfde.
3. Naäman vroeg na zijn genezing en bekering aan Elisa of hij nu nog wel in Syrië met zijn heer naar de tempel van Rimmon gaan en daar neerknielen (2 Koningen 5: 18,19). Elisa zegt geen ja of nee, hij zegt alleen: 'Ga in vrede.' H. Bavinck verdedigde hiermee dat protestantse ridders hun r.k. vorst begeleidden naar de mis.

Commentaar van ds. J.H. Kuiper (GKV) op Naäman: 'Hiermee is een voorbeeld gegeven van een situatie waarin Gods woord helpt om in een verre van ideale situatie voor een gelovige je weg te vinden. Een weg waarbij enerzijds de norm van God helder is; in dit geval die van het eerste gebod. En anderzijds de situatie zijn eigen rol speelt, een situatie van na de zondeval waarbij de gebrokenheid van het leven op je afkomt. Is er een balans te vinden tussen het ideaal van de mens zoals God hem bedoeld heeft en de werkelijkheid van het leven?' (De Reformatie 11.4.2009)

4. Het omvangrijkste voorbeeld is de polygamie onder Gods volk, die eeuwenlang geduurd heeft. God had in Genesis de man/vrouw-relatie vastgesteld, één op één, als afschaduwing van het beeld van God. Vervolgens tolereert God eeuwenlang de polygamie. Je ziet God in het Oude Testament op dit punt niet expliciet straffend optreden, terwijl polygamie toch absoluut tegen zijn scheppingsinstelling inging. Hij geeft voor bigamie zelfs wetgeving: 'Stel dat je twee vrouwen hebt, en de minst geliefde baart het eerst een zoon, dan mag je die zoon niet benadelen.' (Deut. 21:15).

God staat het nemen van bijvrouwen toe, hij staat slavinnen als bijvrouwen toe. De Bijbel noteert het neutraal: 'Na zijn komst uit Hebron nam David nog meer vrouwen en bijvrouwen uit Jeruzalem en kreeg hij nog meer zonen en dochters' (2 Sam. 5:13). De Bijbel noemt het hebben van meer vrouwen zelfs een gave die God aan Saul ontnam en aan David schonk: 'Have en goed van je heer, en de vrouwen van je heer erbij,

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

heb ik jou in de schoot geworpen' (2 Sam. 12:8).

Commentaar van Mieke Brink op Deut. 21:15: 'Onrechtvaardige behandeling mag dus niet, maar het dubbelhuwelijk wordt geaccepteerd.' 'Misschien is het net als bij de scheidbrief: vanwege de hardheid van ons hart. Een andere reden kan ik tenminste niet bedenken. Zou God soms weten hoe moeilijk het is om maatschappelijke structuren om te buigen? Leert Hij ons eerst om binnen kromme structuren op kleine schaal het recht te zoeken?' 'En intussen hebben onze 'opzieners' net als de Heer een groot geduld met allen die vastzitten in kromme verhoudingen.' (ND 20.9.2008)

Op het zendingsveld werd van een in polygamie levende man niet geëist dat hij al zijn vrouwen op één na wegzond. Wel kon hij geen ambtsdrager worden (1 Tim. 3:2).

5. Het was een melaatse verboden in de samenleving te komen, het was verboden dat hij aangeraakt werd (Lev.13:45,46). Maar Jezus overtreedt deze wet in de naam van de wet der liefde. Hij steekt zelfs de hand uit naar de melaatse die zich in de samenleving waagt en raakt hem aan (Marcus 1: 40-41).

Als God in de periode van het Oude Testament eeuwenlang de onbijbelse polygamie heeft verdragen bij zijn volk, zou hij dan misschien in de periode van en na het Nieuwe Testament ook tegemoetkomend kunnen zijn tegenover homo's in de beslissingen die zij, na gebed en strijd, nemen in verband met hun seksuele geartheid? Jan Mudde (NGK): 'Het woord "tegemoetkomendheid" houdt Gods scheppingsbedoeling hoog. Tegelijk voorkomt het, dat mensen kapot aan elkaar of zichzelf gaan, scheidt het oases in de woestijn van het leven.'

Het pastoraat wordt hier niet gemakkelijker van, integendeel, het wordt er moeilijker van, onoverzichtelijker, het komt meer op spanning te staan. Maar wel volgt het dan de lijn van Gods geduld met zwakke mensen die hem graag willen dienen.

6. Poging tot samenvatting van de meningen

In orthodox-christelijke kring in Nederland lijkt men het, wat ons onderwerp betreft, tamelijk eens te zijn over de uitgangspunten (1-4). Over de vraag of homo's (bij uitzondering) een relatie met elkaar mogen aangaan, lopen de meningen uiteen (5).

We vatten de hoofdlijnen van de gevormde meningen als volgt samen:

1. Ieder christen behoort zijn identiteit te zoeken in Christus. Dit brengt ook offers met zich mee. We leven op aarde niet met het oog op materie en seksualiteit, maar met het oog op het komende rijk van Christus.

2. God heeft de mens voor deze aarde mannelijk en vrouwelijk geschapen en hun lichamen ingericht voor heteroseksuele geslachtsgemeenschap. Jezus bekrachtigt dit in Matt. 19. Een homoseksuele relatie valt niet binnen de bedoeling van de schepping.

3. Homo's verdienen, net als alle andere gemeenteleden, een warme en veilige plek in de gemeente van

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Christus.

4. Het celibaat wordt voor homo's gezien als de beste keuze.

5. Over het samenwonen van twee homo's in de christelijke gemeente lopen de meningen in orthodoxe kerken echter uiteen. In grote lijnen zijn drie stromingen te onderscheiden:

a. Het samenwonen van twee homo's die elkaar liefhebben wordt door God zonder uitzondering verboden (Generale Synode Zwolle-Zuid 2008).

b. Het samenwonen van twee homo's die elkaar liefhebben is bij uitzondering toegestaan mits beide partners een belofte van onthouding afleggen (Luiten, Messelink, Hoek).

c. Het samenwonen van twee homo's die elkaar liefhebben kan soms worden toegestaan: uit pastorale overwegingen, in het licht van Gods tegemoetkomendheid, omdat christenen in een gebroken wereld vaker moeten kiezen uit twee kwaden (GKV van Amsterdam-C, Amsterdam-ZW, Groningen-O, Zwolle-N, NGK van Wageningen, Zwolle, predikanten Dekker, Van de Geest, Janssen, Mudde, Smit, Zoutendijk, David de Jong, Henk de Jong, prof. De Bruijne).

7. Overwegingen voor een gesprek in de christelijke gemeente, in huiskringen en verenigingen

1. Of een christen nu homo is of hetero of wat dan ook, het draait in haar/zijn leven allereerst om de identiteit in Christus. Alle christenen moeten bereid zijn te luisteren naar de stem van hun Heer, niet alleen als hij troost biedt, ook als hij offers vraagt.

2. Iedere christelijke gemeente heeft ook leden die homo zijn. Ze nemen daar geen aparte plaats in. Als het goed is vinden ze er net als alle leden veiligheid en een open klimaat, en worden ze er even liefdevol als ieder ander lid benaderd met het zuivere en zuiverende evangelie. Het feit dat ze homo zijn, brengt echter wel met zich mee dat ze meestal specifieke pastorale aandacht nodig hebben.

3. Het is verkeerd om homo's allereerst te beoordelen op hun seksualiteit. Dat gebeurt met hetero's ook niet.

4. Nergens wordt in de Bijbel gesproken over gelovigen die vanaf hun geboorte of door scheefgroei anders geaard zijn en verliefd worden op iemand van hetzelfde geslacht. In de bijbel gaat het wel een aantal keren over losbandige homoseksualiteit, maar niet over homo's die Christus in alles willen volgen, ook in hun eventuele relaties.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

5. In het licht van wat de Bijbel vertelt over de schepping van de mens en van zijn liefdesgevoelens, wijkt homofilie/homoseksualiteit af van Gods bedoeling en ideaal. God schiep de mens mannelijk en vrouwelijk, als zijn evenbeeld (Genesis 1:27). In liefde hechten man en vrouw zich aan elkaar en zij worden samen één lichaam (Genesis 2:24). Voor de geslachtsgemeenschap heeft God alleen de partners man/vrouw lichamelijk geschikt gemaakt, mede in dienst van de voortplanting.

Homo zijn kan niet als fout aangerekend worden, het is eerder een raadsel – voor velen een bitter raadsel – dat voortkomt uit een verstoring van het oorspronkelijke ideaal.

6. Een homo kan als homo verschillende wegen kiezen:

a. Hetero proberen te worden.

De praktijk toont aan dat dit, door middel van gebed en therapie, niet onmogelijk maar wel uitzonderlijk is. Het mag nooit een eis zijn. De homofiele identiteit zit vaak zo diep dat omkeerbaarheid een vrome illusie is.

b. Als homo trouwen met iemand van het andere geslacht.

Dit kan goed gaan, op basis van diepe kameraadschap en op voorwaarde van openheid tussen de partners en gesprekken ook met therapeut en pastor. In de praktijk zal het een uitzondering zijn. Minder uitzonderlijk is dat in de loop van een 'normaal' huwelijk een van de partners homo blijkt te zijn. Ook dan is er de mogelijkheid dat het huwelijk gered wordt door trouw tegenover elkaar, vriendschap voor elkaar en openheid naar elkaar.

c. Alleen blijven.

Het is goed dat christenhomo's vanuit hun andere geardheid en vanuit hun relatie met Christus aangemoedigd worden het kruis van het celibatair leven op zich te nemen en dus alleen te blijven. Dit kan vanuit hun specifieke aard en gaven extra winst opleveren voor Christus en voor henzelf. Dit betekent niet dat christenhomo's geen hechte vriendschappelijke relaties kunnen aangaan.

Waarschijnlijk ligt voor homo's een celibatair leven het dichtst bij de bedoeling van de schepping (zie punt 5), hoe sterk het er ook van afwijkt (God zegt immers: 'Het is niet goed dat de mens alleen is', Gen. 2:18). De keuze van alleen blijven kan slechts mede gedragen worden door een gemeente die zich richt op de komst van Gods koninkrijk en oprecht zoekt naar een christelijk evenwicht tussen enerzijds genieten en consumeren en anderzijds zelfbeheersing, onthouding en strijd tegen verslavingen. 'Met de maat waarmee wij onze homo's meten zal God ons meten' (Ad de Bruijne).

d. Een homo-relatie in liefde en trouw.

Als christenhomo's het ideaal van het celibaat niet kunnen opbrengen (door beschadiging, door te grote eenzaamheid, door dreigende gevaren van de homoscene of andere respectabele redenen) en een homorelatie in liefde en trouw aangaan, dan behoren zij vanuit de christelijke gemeente benaderd te worden met liefde, geduld en respect. Zo'n relatie kan een hulpmiddel zijn, een mogelijke 'prothese'.

In liefde en trouw samenwonende homo's moeten vanuit de gemeente kunnen rekenen op vertrouwelijk meeleven met en meedenken over allerlei aspecten van hun relatie: liefde, trouw, verantwoordelijkheid voor God, voor zichzelf, voor hun partner, voor de gemeente.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Het zou mooi zijn wanneer dit meedenken en meepraten ook speciaal opgedragen zou worden aan een pastor of een andere vertrouwenspersoon uit de gemeente. Het werken aan de gezamenlijke identiteit in Christus moet in hun gesprekken een eerste plaats in innemen. Ook zal in de gesprekken een Schriftuurlijke balans gezocht moeten worden tussen Gods norm zoals wij die verstaan en Gods tegemoetkomendheid, tussen correctie en geduld, tussen voorleven en meelevens.

Het is de vraag of we van gemeenteleden die een homorelatie aangaan een uitdrukkelijke belofte van seksuele onthouding mogen vragen. Zo'n belofte wordt ook niet uitdrukkelijk gevraagd van hetero's die niet getrouwd zijn maar wel intensieve vriendschappen hebben of samen in hetzelfde huis wonen. Homo's behoren zo weinig mogelijk in een uitzonderingspositie geplaatst te worden. Net als alle gemeenteleden dragen ze hun eigen verantwoordelijkheid tegenover God en mensen.

e. Homorelaties met wisselende partners.

Die zijn in strijd met de Bijbel. In Gods Woord draait het immers om Gods grote voorbeeld van liefde en trouw. Dit voorbeeld hebben christenen in alle relaties, in het bijzonder in het huwelijk, te volgen, anders zetten ze hun christen-zijn op het spel.

f. Homohuwelijk.

Een huwelijk wordt in de Bijbel alleen gesloten tussen een man en een vrouw, als afschaduwing van Gods beeld. Het homohuwelijk past niet bij Gods goede orde van het m/v-huwelijk, een orde die door Jezus is bekrachtigd.

Iedere mens is anders dan een andere. Iedere homo ook. Iedere relatie van een homo ook. Daarom moeten we voorzichtig zijn met het opstellen van algemene beleidsregels voor homo's in de gemeente. We kunnen hen zo gemakkelijk kwetsen, beschadigen. Dit vraagt extra zorg en zorgvuldigheid.

8. Bijlage

De kerk moet ook de homo's vasthouden (ND 13 februari 1992)

door ds. K. van den Geest en ds. H.J.D.Smit

Onlangs besteedde het ND aandacht aan de positie van onze homofiele en lesbische broeder en zuster binnen de kerk. Op 7 december jongstleden verscheen er een groot artikel in de Variant, waarna Prof. Douma op 21 december reageerde in Moreel Beraad. Graag leveren wij hierbij een bijdrage aan het gesprek, omdat wij in beide artikelen een gemis ervaren; van een echte ontmoeting is o.i. geen sprake.

Aan de ene kant wordt vanuit de Schrift de principiële lijn getrokken. Daarmee poogt men de homo oprecht te bereiken. Maar hoe komt het toch, dat homo's zich door dit principiële geluid vaak niet serieus genomen voelen? Om de fameuze ingezonden rubriek van het ND te citeren: "Ik ben me bewust dat, zodra we spreken over een relatie tussen een man en een man, de discussie vanuit de kerk eigenlijk al gesloten is. De Schrift is toch duidelijk over homoseksualiteit? Maar kunt u zich voorstellen dat ik mij niet op één noemer wil zetten met prostitutie en hoererij of zwijnerij?" (7-1-92).

Aan de andere kant wordt echter gepleit voor zoveel vrijheid ten aanzien van homoseksueel beleven, dat de lampen bij velen op rood springen. Wij citeren weer de rubriek 'ingezonden', nu van 11 januari jongstleden: "Er bestaat dus maar één christelijk standpunt t.a.v. homoseksualiteit: hoe groot je verlangens ook zijn, het

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

is zonde homoseksuele gemeenschap te hebben".

Zie hier het echec van wat een goed gesprek had moeten worden. De gesprekspartners schrijven elkaar vanuit ingenomen standpunt, maar bereiken elkaar niet! Het gevolg van deze gang van zaken laat niet op zich wachten. Wij willen allen dat de kerk een gastvrij onthaal biedt voor iedereen, homo of hetero, die wil leven van Gods genade. Maar door discussies als boven geschetst blijft voor veel homo's deze gastvrijheid een hoog geroemd ideaal, en vertoont het kerkelijk klimaat eerder de trekken van de stilte voor een onweersbui. Wij willen pleiten voor meer begrip over en weer tussen homo's onderling en tussen homo's en hun hetero-broeders en -zusters.

Gekwetst

Daarvoor zij allereerst opgemerkt, dat we in veel homo's te maken hebben met gevoelige mensen. Daarbij komt dat velen gekwetst zijn door wat zij in hun leven al achter de rug hebben. Je zult maar in je jonge leven tot de ontdekking komen, dat je zo bent en dus anders dan velen van je leeftijdsgenoten. De worsteling met jezelf, je eigen identiteit en niet te vergeten met God (want waarom heeft Hij mij zo gemaakt) kan jaren in beslag nemen en wordt vaak in alle eenzaamheid gevoerd.

Voeg daarbij de worsteling om ermee voor de dag te komen voor het front van je ouders, je familie, vrienden, op school, enz. Voeg daarbij de vele negatieve reacties, ontkenningen, pesterijen hetzij van mensen die je na staan, hetzij van mensen in de kerk (!) of van verder weg. Voeg daarbij de onzekerheid over je toekomst: hoe je met je gevoelens zult omgaan, of je je wel geaccepteerd zult weten in de kerk, wat je zult doen als je iemand tegenkomt op wie je verliefd wordt, enzovoort. Duizend en een vragen dringen zich aan je op.

Voeg dan daarbij nog eens de zuiging, waarmee de homo-wereld aan velen trekt. De verleiding om geborgenheid en warmte buiten de kerk te zoeken is zeer groot, zeker als je je in de kerk afgewezen voelt. Terecht brengen veel homo's naar voren dat hetero's die deze verleiding bagatelliseren met een verwijzing naar de moeite van hetero-alleenstaanden, de kwintessens daarvan, namelijk een gevoel van afgewezen worden, niet peilen.

Wellicht zijn er homo's die zich in het bovenstaande helemaal niet herkennen. Toch zullen er ook velen zijn die een dergelijke levensschets in meer of mindere mate tot de hunne kunnen maken. De homo is door zijn levensgang gevoelig geworden voor alles wat met zijn zo-zijn te maken heeft en zeker ook voor alles wat over zijn zo-zijn gezegd wordt!

Daarom zijn de felle reacties niet verwonderlijk, wanneer de seksualiteit ter sprake komt. Dat is immers het contra-punt, waarop velen al zo vaak zijn aangevallen, gepest en vernederd. Het is daarom onbarmhartig homo's met name op hun seksualiteit aan te spreken. Zij krijgen snel het gevoel dat zij daarop uitsluitend vastgepind en beoordeeld worden. Iemand formuleerde het eens zo: een hetero beoordelen jullie toch ook niet primair op zijn seksualiteit; maar gesprekken met ons moeten altijd weer op de seks uitlopen.

Beroep op de Bijbel

Toch zal de seksualiteit wel ter sprake moeten komen. Omdat God haar ter sprake brengt, voor de homo alsook net zo goed voor de hetero.

Wat God zegt over ons lichaam en hoe wij het zullen gebruiken; wat God zegt over onze relatievormen, mogen wij niet negeren. Eenvoudigweg omdat dit ons niet toekomt. Wij mogen niet naar ons believen selecteren in het bijbels getuigenis. Velen werpen ons op dit punt tegen, dat wij hier wel degelijk een selectie toepassen: waarom nemen jullie teksten, waarin uitspraken staan over seksualiteit tussen leden van hetzelfde geslacht, wel serieus voor vandaag, maar andere teksten uit diezelfde Bijbel met bijvoorbeeld kledingvoorschriften niet. Het is zelfs de vraag, zegt men, of die teksten uit de Bijbel wel gaan over wat wij kennen als een homoseksuele relatie. Kende men in bijbelse tijden wel de homofiel, zoals wij hem kennen?

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Of beschreef men veeleer inderdaad walgelijke

seksuele uitpattingen?

Vaak wil men ook het beroep op de Bijbel ontcrachten met een verwijzing naar het allesbeheersende gebod van de liefde. Is de liefde niet de vervulling van de wet? Wat voor bezwaren kunnen er dan nog worden ingebracht tegen een relatie die de liefde op het hoogst in haar vaandel heeft geschreven? Als iets in liefde gebeurt bij voorbeeld samenwonen dan is dat in de naam van de liefde geoorloofd. Of men beroept zich op het heil van de mens Als nu twee mensen door samen te wonen hun geluk vinden, waarom doen wij dan nog moeilijk Ze doen er immers niemand kwaad mee. Integendeel, ze zouden zichzelf kwaad berokkenen, als ze niet leven en bed zouden delen.

Wie niet van steen is en de nood van veel homofielen van nabij kent, voelt de zuiging van een dergelijke argumentatie. Het zijn in ieder geval deze argumenten, die een Schriftberoep bijna bij voorbaat smoren in een voor het besef van velen onoverzichtelijke en daarom uitzichtloze discussie.

Het komt ons voor dat we in het kader van dit artikel over allerlei teksten en interpretatie-debatten heen ons uitgangspunt moeten nemen in Genesis 1 en 2. Uit Mattheüs 19:4 en 8 leren we immers, dat onze Heiland zelf deze teksten als absoluut gezaghebbend hanteert, als het over de mens en zijn partner gaat: "Hebt gij niet gelezen, dat de Schepper hen van den beginne als man en vrouw heeft gemaakt?". Daarom zie je in Gods goede schepping dit gebeuren, dat een man zijn vader en moeder verlaat en zijn vrouw aanhangt en met haar tot één vlees versmelt.

Het is een wonderlijke schepping van God, die de Bijbel telkens als rode draad weer opneemt als het gaat over de mens en zijn partner. Nergens opent de Bijbel de mogelijkheid tot een homoseksuele relatie. Dit is en blijft de achilleshiel van elk pleidooi voor homoseksueel verkeer.

Naast elkaar

We hebben in dit artikel nu twee dingen gedaan. In de eerste plaats trachtten we een schets te geven van onze homofiele medemens in zijn worsteling en nood. In het tweede gedeelte omzeilden we allerlei debatten over afzonderlijke teksten en kregen desalniettemin greep op de bijbelse boodschap over relaties. Deze boodschap vonden we op de eerste bladzijden van de Bijbel. God bestemde de mens als man en vrouw voor elkaar. Deze bestemming voor de mens heeft God nooit herroepen of gewijzigd. Integendeel, onze Heiland riep zijn gehoor krachtig naar dit goede begin uit het paradijs terug.

Met opzet kozen wij hier voor deze opzet, beide naast elkaar: de homofiel in zijn nood en de bijbelse boodschap. In de praktijk doet zich in de kerk namelijk nogal eens het verdrietige feit voor, dat de bijbelse boodschap en de worstelende homofiel ook werkelijk naast elkaar blijven staan. Veel homofielen, die oprecht de Here willen dienen, hebben de grootste moeite zich de bijbelse boodschap over homoseksualiteit eigen te maken en die vervolgens dan ook te beleven.

Wij stellen niet, dat dit altijd het geval is. Het reeds geciteerde ingezonden in het ND van 11 januari laat ons zien, dat er ook homofielen zijn die in geloof met strijd en moeite de bijbelse boodschap als een kruis op zich nemen. Alleen mag men hun worsteling niet onderschatten. Er zijn ook nogal wat homofiele broeders en zusters die zo verpletterd zijn onder de bijbelse boodschap, dat zij met het gevoel niet gewenst te zijn een kerk verlaten, die hen onophoudelijk daarmee confronteert.

Nu kan men zich hier, na verdriet over het vertrek uit de kerk van zo velen, bij neerleggen met de argumentatie dat de kerk naar haar aard een vergadering is van discipelen van Jezus Christus, die als meest kenmerkende eigenschap bezitten, dat zich laten gezeggen door de stem van de goede Herder!

Maar het is niet barmhartig uitsluitend datgene te zeggen. Wij onderschrijven deze karakteristiek van de kerk van Christus van harte. Toch achten wij het een tekortschieten in het pastoraat, als wij daarmee zouden volstaan.

Dit document is gedownload van <http://www.homoindekerk.nl>

Wij geloven niet, dat nood wet breekt. Maar wel zijn wij zo diep overtuigd van de nood van zovele homo's en lesbiennes, dat wij geloven dat de kerk naar haar aard ook hen moet vasthouden. Dat doet de kerk niet, als wij in de gemeente niet de juiste balans vinden tussen spreken en luisteren, tussen correctie en lankmoedigheid, tussen voorleven en meelevens, tussen preek en meedenken, tussen bijbellezen en meebidden.

Wat er dan voor velen overblijft, is een geregelde duik in de door en door verrotte homoscene van bijv. Amsterdam. Zeker, dat is dan hun keuze, die zij zullen moeten verantwoorden. Maar wanneer zij binnen de veilige muren van de kerk hadden kunnen blijven, zou hun geloof niet zo op de proef gesteld worden. Is daarom de vraag hier niet gewettigd, of voor sommige homo's een relatie een alternatief is, dat veiligheid en bescherming kan bieden?

Worsteling

Velen zullen zich op dit moment afvragen, waar zulk een tweeheid van spreken en luisteren als in dit artikel op uit moet lopen. Het zal een heen en weer gaan betekenen tussen het één, de bijbelse boodschap, en het ander, de ontferming over de homofiele naaste, zonder een van deze beide ook maar een moment uit het oog te verliezen.

Dat deze benaderingswijze voor grote problemen stelt, mag duidelijk zijn. Dit artikel wil deze problemen signaleren en bespreekbaar maken en is zo tevens een verzoek om hulp in een pastorale worsteling.

Wij kunnen onze worsteling niet beter onder woorden brengen, dan met de woorden van een citaat, dat we bij J. Hoek vonden in zijn boek *Man en vrouw in Gods weg*. pag. 122: "In de gemeente van Christus kunnen we niet volstaan met achteloos voorbijgaan aan een diep insnijdende problematiek, met ongerechtvaardigde vooroordelen en liefdeloze veroordeling met stelselmatig een belangrijke groep medemensen in de kou laten staan. Zelfs een beroep op bijbelteksten kan ons niet ontslaan van de navolging van Hem die voor alle mensen cen en al ontferming was."

Ds. K. van den Geest en Ds. H.J.D. Smit waren, toen ze dit artikel schreven, predikant van de GKV, resp.te Amsterdam-Centrum en te Amsterdam-Zuidwest.